

Locatie in beeld.
Pedagogisch werkplan
Ruysdaelstraat
buitenschoolse opvang
(bso)

2023

Inhoud:

Inleiding.

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

- Onze locatie
- Basisgroepen
- Beroepskracht-kindratio (BKR) en 3-uursregeling
- Beroepskrachten in opleiding

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Samenwerken met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Verschillende bso's
- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken
- Geordend materiaal
- Buitenruimte
- Duidelijkheid voor ieder kind

Met ruimte voor initiatief.

- Vrij spel en uitnodigende activiteiten
- De overgang van school naar bso
- Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt
- Extra opvang afnemen
- Meertalige bso
- Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij

Bijlage 2. Gebruikte literatuur

Locatie in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze locatie voor buitenschoolse opvang (bso)

Naam locatie: **Korein Ruysdaelstraat**
Adres locatie: **Ruysdaelstraat 6**
Op onze locatie is de leidinggevende: **Nicole van Mullekom**
Zij krijgt leiding van: **Ruby Haring**

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen.

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze locatie – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze locatie én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische eisen.

Het pedagogisch werkplan *Locatie in beeld* ligt in het verlengde van *Ik ben in beeld*: het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Ik ben in beeld in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers, handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard en karakter, met aanleg en talent voor de eigen persoonlijke ontwikkeling. Het is aan ons om dat te zien, om ieder kind in beeld te hebben. We verrijken de ontwikkeling van kinderen door dagelijks te kijken naar hun welbevinden en betrokkenheid. Voelt het kind zich goed? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen. Met welbevinden en betrokkenheid als kompas krijgen we onmiddellijk feedback over onze inzet en interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: kijk hoe het kind zich voelt en hoe betrokken het is.

Met vier pijlers stimuleren we dagelijks het welbevinden en de betrokkenheid:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de locatie lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Download [**Ik ben in beeld**](#)

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de locatie, de basisgroepen, de beroepskracht-kindratio en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Onze locatie

Op Bso de Ruysdaelstraat hebben we plek voor 92 kinderen. We vangen gemiddeld 54 kinderen op in 3 verschillende stamgroepen. De jongste kinderen hebben hun eigen ruimte en heten de Rappers. De middelste groep heet de Beatboxers en verblijven sinds september in een gedeeld lokaal met school op de beneden verdieping. De oudste groep heten de DJ's en verblijven in het midden 'de aula'.

Op de BSO Ruysdaelstraat hebben we veel kinderen, veel gezelligheid en diversiteit in leeftijden. Wij zijn trots op onze structuur. De rust momenten die een kind kan genieten en tegelijkertijd kan een kind ergens anders mee gaan spelen, een andere omgeving of een andere activiteit opzoeken, die wellicht beter aansluit. Als kinderen zich geborgen en fijn voelen, zullen zij zich gaan ontwikkelen. Op de Ruysdaelstraat zie je dat nieuwe kinderen een hoog welbevinden hebben, ze voelen zich veilig en ervaren de voordelen in 'hun' groep. Kinderen die de BSO Ruysdaelstraat al een tijdje bezoeken ervaren een hoog welbevinden en een hoge betrokkenheid, zij zijn gewend en voelen zich veilig. Ze worden uitgedaagd door een diversiteit aan omgevingen, materialen en aanbod. Zij worden zo goed mogelijk geprikkeld, gekeken naar het individu.

Een middag op onze BSO, betekent dat je in beeld bent, dat je wordt gezien en dat je het zelf mag doen of om hulp mag vragen.

Wij bieden een rijke uitdagende omgeving en ruimte voor initiatief, we blijven altijd in dialoog en daarmee voeden we samen op. Er wordt per dag 1 centrale activiteit aangeboden welke altijd wordt gedifferentieerd op het moment dat we weten welke kinderen deel komen nemen. De andere collega's monitoren daarnaast waar de behoeftes die dag van de andere kinderen liggen. Materialen zijn er om te pakken. Onze omgeving is vernieuwd/verplaatst en veranderd dus we zijn nog volop aan het ontdekken met de kinderen of alle meubels en spullen bijdragen aan kind ontwikkeling. Staan de meubels op de juiste plaats bieden we genoeg diversiteit? Of moeten we nog iets toevoegen in de ruimte/ open kasten? Ons team heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld naar een professioneel en stabiel team. Daar zijn we trots op in deze tijd. Dit hebben we gedaan doormiddel van teamprocessen met elkaar aan te gaan en pedagogische doelen te stellen en daarnaartoe te streven. Kinderen kunnen niet floreren als het BSO team dat niet doet. Na hard werken aan zowel individuele processen en groepsprocessen, werken pedagogisch professionals met veel harmonie en begrip, samen. Er is routine en wij hebben onze eigen sfeer en draai gevonden. Het uitgangspunt is nu dat iedere professional kan vragen aan een

collega, is dit in het belang van het kind? Wij zijn gastvrij, hebben ieder kind en hun ouder gezien en zijn zoveel mogelijk beschikbaar voor de kinderen.

Basisgroepen

Op onze locatie werken we met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals.

Naam groep.	Leeftijd.	Maximaal aantal kinderen.
Rappers	4-12	22
beatboxers	4-12	24
DJ's	7-12	24
VSO	4-12	22
Surfers	4-12	22

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken. We vertellen voor welke leeftijd elke groep is en hoe groot de groepen zijn. Ook vertellen we welke pedagogisch professionals bij elke groep horen, wanneer zij werken, en hoe we vaste pedagogisch professionals vervangen bij ziekte en vakantie. Op de locatie is te zien wie welke dag werkt – en zo nodig op welke tijden.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

Net als alle locaties van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een groep. Is de opvang dagelijks tien uur of meer open, dan mag er per dag maximaal drie uur worden gewerkt met ten minste de helft van het aantal pedagogisch professionals. In ons basisrooster staat hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld voor elke groep apart.

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden zien er als volgt uit:

Diensten	Pauzetijd tussen	Pauze duur per professional
7:30 – 17:00	13:00 – 15:15	30 á 45 minuten
8:00 – 17:30	13:00 – 15:15	30 á 45 minuten
8:30 – 18:00	13:00 – 15:15	30 á 45 minuten
9:00 – 18:30	13:00 – 15:15	30 á 45 minuten

In de volgende situaties wordt afgeweken van de BKR:

Bij het openen en sluiten van de groep.
Tijdens pauzes van pedagogisch professionals.

Hierbij gelden de volgende pedagogische afwegingen

Er zijn minder kinderen aanwezig bij het openen en sluiten.

Op de volgende manieren blijven pedagogisch professionals aandacht besteden aan de behoeften van de kinderen:

Duidelijke taakverdeling tussen de pedagogisch medewerkers.
Herkenbare rituelen zoals de overgang van spelen naar eten: opruimen van speelgoed, handenwassen, tafel dekken en samen eten.
Vorbereide omgeving waarin het kind zich veilig en prettig voelt.
Gedifferentieerd werken.
Activiteiten voorbereiden waarbij rekening gehouden wordt met de leeftijd, interesse en mogelijkheden van het kind.

Zo informeren we ouders over de afwijkingsregeling en wijzigingen daarop:
Via het ouderportaal; Konnect.

Beroepskrachten in opleiding

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding op onze locatie. We hanteren het stagebeleid van Wij zijn JONG.

Stagiairs. Op onze locatie zijn vaak een of meer stagiairs aanwezig die het vak van pedagogisch professional leren. Ze voeren verzorgings- en begeleidingstaken uit en assisteren bij activiteiten. Dat doen ze onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professionals. Die zijn altijd in de buurt. Naarmate de opleiding vordert, neemt de zelfstandigheid van de stagiairs toe. Elke stagiair heeft een interne stagebegeleider.

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisatie zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren, en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

De wenperiode ziet er als volgt uit:

De wenperiode ziet er als volgt uit:

In het kennismakingsgesprek nemen we met de ouders de algemene regels van Korein door en vertellen over de werkwijze en de afspraken op de BSO. Het intake formulier wordt door de pedagogisch professional samen met ouders ingevuld. Voor vragen en/of opmerkingen kunnen ze altijd bij de mentor van het kind en bij de locatiemanager terecht

We vinden het erg belangrijk dat we het kind leren kennen in het gesprek. We vragen dan ook of het kind zelf mee wil komen. Ouder en kind krijgen een rondleiding door de gehele BSO-ruimte: Het kind weet zo al een beetje waar hij/zij aan toe is. De medewerker van de dagopvang verzorgt een warme overdracht naar de school en ook naar de medewerker van de BSO. We adviseren de kinderen altijd een keer te laten wennen, daarmee begint een goede start op de BSO.

Als een kind start op de BSO wordt het betrokken bij de activiteiten en geven we een duidelijke uitleg over de dagindeling op BSO. Aan de hand van een activiteit kan het kind zich voorstellen in de groep en de groep leren kennen.

Op BSO Ruysdaelstraat zijn het voornamelijk peuters die kleuters worden welke kinderen nieuw zijn en komen wennen. Van peuter naar kleuter gaan is niet niks.

Ouders kunnen met ons communiceren door middel van konnect en willen vaak nog even weten of er goed is gegeten tussen de middag maar ook over eventuele ongelukjes.

Daarnaast is de BSO nieuw en daarom komen ze daarom in de jongste groep.

De kinderen die er al even zitten zitten vaak in dezelfde klas en kunnen naast onze leidsters ook heel goed uitleggen hoe

onze routine verloopt, waar zet je je glas neer waar kun je zelf water pakken of waar zijn de activiteiten als we klaar zijn met het eet-moment.

Onze communicatie met school is fijn, warm en betrokken.

Een ouder mag ervanuit gaan dat er altijd overdracht is, had een kind niet goed gegeten, heeft hij of zij niet goed gedronken, was er genoeg toiletgang? Wij hebben altijd rond half 4 even een overdracht met de juf over eventuele bijzonderheden. Het zijn immers 'onze kinderen'.

De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis, de opvang en het basisonderwijs. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze locatie bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Haalmoment

Het haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Er is ook gelegenheid voor kinderen om uit eigen initiatief te vertellen hoe ze de middag hebben beleefd. Tijdens de uitwisseling letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privé-zaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Als de ouders of de mentor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken.

Hieronder lees je hoe we samenwerken en aansluiting zoeken bij de thuissituatie.

- We betrekken ouders bij thema's, projecten, activiteiten/spelimpulsen.
- We praten met ouders bij het halen en letten erop dat we iedereen regelmatig zien en spreken.
- We bieden ouders aan om een verjaardag of ander feest mee te vieren.
- We laten ouders foto's en filmpjes zien.
- We laten ouders gemaakte schatten zien.
- We organiseren ouderbijeenkomsten, zoals afgelopen ouderavond in oktober
- We maken graag gebruik van helpende handen waar nodig

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten. En we bieden variatie en keuze door de dag heen.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden, passend bij de vrije tijd van kinderen. We sluiten steeds aan bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse en eigenheid. Zo blijft hun betrokkenheid hoog.

Variatie en keuze

We bieden variatie en keuze in een rijke uitdagende omgeving (met gevarieerde hoeken en materialen), met ruimte voor initiatief (met afwisseling tussen vrij spel en activiteiten), en altijd in dialoog (met inzet van de pedagogische interactievaardigheden). In de volgende hoofdstukken lees je daar meer over.

Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we

ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg maken ze daar afspraken over. Ze bekijken dan ook hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen

Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Hoe communiceren ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling. Indien gewenst heeft de mentor met de ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Zo volgt onze locatie de kinderen in de bso:

Op de BSO volgen we kinderen niet middels een kind volgsysteem. We bespreken de kinderen in de vergadering, daaruit kan een extra observatie vloeien.

We bespreken dagelijkse bijzonderheden meteen tijdens de overdracht met de Juf.

Observeren en kijken naar spel, waar heeft een kind interesse in en bieden we hierin genoeg aan is voor ons 'normaal'.

Ook kijken we hoe ze zich bewegen in de groep.

Hiervoor hebben nieuwe medewerkers binnen een jaar dat ze bij ons werken onze eigen interne training pedagogische kompas voor doorlopen. Daarnaast is er pedagogische coaching op de werkvloer voor pm'ers.

Naar een volgende groep

Gaat het kind naar een andere bso of naar een andere groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven interne en externe zorgstructuur. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

Pedagogisch coach, Intern begeleider kinderopvang, Zorgcoördinator KluppluZ, Ambulante medewerker KluppluZ, Medewerker gym en beweging, Centrum voor Jeugd en Gezin.

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In *Ik ben in beeld*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?

Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met:

Pedagogische scan Kompas/ Matrix 'Ik ben in beeld'/ QuickScan uit het handboek/ ---

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2023 legt onze locatie de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

Per kwartaal vinken we behapbare doelen af, met als kanttekening dat we ieder kwartaal het doel voor het volgende kwartaal dienen te stellen. We evalueren het eerdere doel. Ervaring leert dat het kan gebeuren dat de gestelde doelen niet behaald zijn of beter geborgd moeten worden en die beargumentatie is dan ook genoeg om langer aan één doel te werken.

Voor de **DJ's**:

Doel 1:

Meer prikkelende materialen toevoegen op de groep en deze voor aanvang van de BSO klaarleggen. We gaan onze omgeving beter voorbereiden door een aanbod klaar te leggen, zodat kinderen direct van de start van de BSO uitgedaagd worden. Doordat onze kasten nu gesloten zijn, moeten kinderen eerst de kast open maken om te zien of er iets bij zit wat hen aantrekt. Door goed te kijken naar de behoeften en interesses van onze kinderen, passen we het materiaal aan dat we onze kinderen presenteren. Het materiaal wordt gevarieerd aangeboden, bijvoorbeeld 3 weken liggen er oude laptops om open te schroeven en daarna 3 weken een bak Lego.

Subdoelen

Q1: - We hebben vastgelegd met welke huidige materialen de kinderen zelfstandig kunnen spelen
- Onze kasten zijn aan de binnenkant gelabeld: kinderen zien direct waar welk materiaal staat.

Dit

helpt bij het organiseren en duidelijk beschikbaar zijn van de materialen
- We leggen elke BSO-dag 3 activiteiten/materialen neer waar de kinderen zelfstandig mee kunnen spelen, gedurende 1 week

Q2: - We observeren of 3 activiteiten/materialen voldoende zijn en welke materialen aanslaan bij de kinderen om zelfstandig tot spel te komen en welke niet (bv omdat hier begeleiding bij nodig is/niet uitdagend genoeg)
- We weten of we de tijd (1 week) van het aanbieden van de materialen moeten aanhouden of verlengen (2 of 3 weken)

Q3: - We weten of we voldoende materiaal hebben en welk materiaal we nog willen aanschaffen
- We bieden het materiaal aan op de manier die uit de observaties uit Q2 gekomen zijn

Q4: - Ons materiaalaanbod is gevarieerd en uitdagend en wordt volgens een passend roulatie-systeem in voldoende hoeveelheid bij aanvang van de BSO aangeboden

Doel 2:

Workshops aanbieden en externen uitnodigen die het activiteitenaanbod rondom een 7 plus groep verrijken.

Voorbeelden die genoemd zijn; boksen/vormen van zelfverdediging/voetbal. Doel is wel dat de kinderen intrinsieke motivatie hebben omdat we op de BSO 'fun' en verrijking willen bieden.

De contacten waar onze collega's kunnen 'rondkijken en rondvragen' zijn gelegd.

Nu nog concrete afspraken om de workshops te organiseren en tijdens de workshops observeren wat de uitwerking is op kinderen.

Subdoelen

Q1: - We hebben een workshop en trainer gevonden die passen bij het thema 'respectvolle omgang met

elkaar' op de groep

- We weten wat de kosten zijn voor deze workshop en hebben akkoord om de activiteit uit te mogen voeren

Q2: - De workshop mbt 'respectvolle omgang' heeft plaatsgevonden

- We inventariseren welke 'experts in de regio' een activiteit voor onze kinderen willen aanbieden (bv

collega-PM'ers, ouders, leerkrachten, Korein-collega's)

- We weten wat de kosten zijn voor de gewenste activiteiten en hebben akkoord om de activiteit(en) uit te mogen voeren

Q3: -Workshops vanuit 'experts in de regio' hebben plaatsgevonden

- We inventariseren bij Team Activiteiten welke activiteiten er aangeboden worden in onze regio die aansluiten bij onze groep en wat de kosten zijn

Q4: - We hebben workshops/activiteiten via Team Activiteiten uitgevoerd

Voor de **Beatboxers**:

Doel 1:

De ruimte naar behoefte van de kinderen indelen.

Monitoren of kinderen zelf genoeg kunnen pakken. Ook monitoren of de omgeving genoeg uitdaagt/verrijkt. De huishoek inrichten met spullen van de peutergroep (zij krijgen nieuwe spullen).

Afstemming met onderwijs (het is immers ook een kleuterlokaal).

Subdoelen

Q1: - De ruimte is opgedeeld in duidelijke hoeken (bv huishoek/bouwhoek/creatieve hoek/leeshoek). Dit

is in overleg met het onderwijs gedaan

- De materialen zijn gesorteerd en alleen compleet materiaal is op de groep aanwezig

Q2: - De materialen zijn gelabeld en voor kinderen is duidelijk waar ze welk materiaal kunnen vinden en

- opbergen
- Kinderen weten welk materiaal ze zelfstandig mogen pakken en welk materiaal ze onder begeleiding kunnen doen
 - Introduceren van kosteloos materiaal/loose parts:
 - * kosteloos materiaal wordt in een bak op de groep gelegd (binnen en buiten)
 - * er wordt geobserveerd wat kinderen met het materiaal doen en of ze tot verrijkend spel komen
- Er wordt geobserveerd of de hoeken voor de kinderen genoeg uitdagend zijn: wekelijks wordt gekeken van welke hoeken gebruik wordt gemaakt en op de wijze zoals dat bedoeld is
- Q3: - Indien nodig (adhv observaties Q2) wordt de ruimte anders ingedeeld, dit in overleg met het onderwijs
- Hoeveelheid kosteloos materiaal wordt vergroot indien dit tot uitdagend/verrijkend spel leidt. Indien dit niet het geval is, wordt spel met kosteloos materiaal ondersteund, om tot spel te komen.
- Q4: - De opstelling van de ruimte past bij de behoeften van de kinderen
- Het materiaal is voldoende, zoveel mogelijk zelfstandig te pakken en verrijkend
 - Kosteloos materiaal/loose parts zijn vast onderdeel van het aanbod
 - Er is een goede samenwerking met het onderwijs in het gebruik van de ruimte
- Voor de **rappers**;
Doel 1:
Materialen voor de jongste kinderen kunnen zelf worden gepakt en zelf worden opgeruimd. Het spel en knutselmateriaal wordt overzichtelijk aangeboden en kan op de juiste manier weer worden opgeborgen. Hier maken de PM'ers afspraken over met de kinderen. Belangrijk om ook hier de groepsdynamiek te blijven observeren. We willen dat materialen aansluiten bij de beleving/ fantasie van onze kinderen.
- Subdoelen
- Q1: - De ruimte is opgedeeld in duidelijke hoeken (bv huishoek/bouwhoek/creatieve hoek/leeshoek).
- De materialen zijn gesorteerd en alleen compleet materiaal is op de groep aanwezig
- Q2: - De materialen zijn gelabeld en voor kinderen is duidelijk waar ze welk materiaal kunnen vinden en
- opbergen
- Kinderen weten welk materiaal ze zelfstandig mogen pakken en welk materiaal ze onder begeleiding kunnen doen
 - Introduceren van kosteloos materiaal/loose parts:
 - * kosteloos materiaal wordt in een bak op de groep gelegd (binnen en buiten)
 - * er wordt geobserveerd wat kinderen met het materiaal doen en of ze tot verrijkend spel komen
- Er wordt geobserveerd of de hoeken voor de kinderen genoeg uitdagend zijn: wekelijks wordt gekeken van welke hoeken gebruik wordt gemaakt en op de wijze zoals dat bedoeld is
- Q3: - Indien nodig (adhv observaties Q2) wordt de ruimte anders ingedeeld
- Hoeveelheid kosteloos materiaal wordt vergroot indien dit tot uitdagend/verrijkend spel leidt. Indien dit niet het geval is, wordt spel met kosteloos materiaal ondersteund, om tot spel te komen.

- Q4: - De opstelling van de ruimte past bij de behoeften van de kinderen
- Het materiaal is voldoende, zoveel mogelijk zelfstandig te pakken en verrijkend
 - Kosteloos materiaal/loose parts zijn vast onderdeel van het aanbod

Wij bereiken de doelen d.m.v. gemaakte afspraken, observerende skills, het open aanspreken van elkaar, scholing/training, coaching en teamoverleg.

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Samenwerken met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen.

Naam basisschool	Samenwerking
Sonnewijzer	<p>Onze overdracht van school naar bso is warm. We spreken bij de kleuters elke dag de Juf en de eventuele bijzonderheden. Vanaf groep 3 spreken we de juf niet elke dag maar de verbinding is zo dat er bij eventuele bijzonderheden altijd een overdracht plaats vind.</p> <p>We laten in het school gebouw ook tezamen onze gemaakte schatten zien. Als school een bepaald thema heeft kunnen onze kunstwerken daar altijd bij.</p> <p>We sluiten bij elkaar aan als er feestdagen of andere festiviteiten zijn. Of we stemmen juist op elkaar af. Soms heeft de school om wat voor reden dan ook onze ruimte nodig of andersom, dan is dit geen probleem. De ontwikkeling van het kind staat centraal.</p>

Samenwerken met andere organisaties

Onze locatie werkt samen met:

- KluppluZ
- Centrum Jeugd en Gezin
- Logopedie
- Bibliotheek
- Samenwerkingsverband
- Cultuur (levgroep voor initiatieven)
- Sport (kunnen we consulteren via de gemeente)

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte.

Verschillende soorten bso's

Alle bso's zijn anders. Sommige zijn zelfstandig, andere delen de ruimte met een peuteropvanglocatie of een basisschool. Op iedere bso denken de pedagogisch professionals creatief na over de best mogelijke invulling van de rijke uitdagende omgeving. De belangrijkste uitgangspunten staan in de volgende alinea's. Benieuwd naar de indeling van onze specifieke ruimte? Kijk bij 'Onze locatie' aan het begin van dit pedagogisch werkplan.

Indeling van de ruimte

We streven naar een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor rust en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en voor kleine of grote groepsactiviteiten. Bij de indeling streven we naar specifieke ruimtes, hoeken of plekken met bijvoorbeeld de volgende functies: beeldende creativiteit (atelier), muziek, dans, drama (theater), ruimtelijk inzicht en techniek, natuurbeleving, gezelschapsspelen, media (computer, games), fantasie en rollenspelen, beweging, sport en spel. Daarmee sluiten we aan op de leeftijd van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen. Alle kinderen kunnen iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – bijvoorbeeld een fototoestel – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel of de activiteit van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders kan het handig zijn om overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. We streven ernaar ook daar een plek voor te reserveren.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We streven naar een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we graag buiten kunnen zijn.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: vrij spel en uitnodigende activiteiten, de overgang van school naar bso, vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen.

Vrij spel en uitnodigende activiteiten

De tijd op de bso is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Na school hebben ze vooral de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen gedurende de week gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten. Bij het vrij spelen en de activiteiten letten we nadrukkelijk op de eigen initiatieven van kinderen. Benieuwd naar onze globale dagindeling? Kijk onder 'Onze locatie' in het eerste deel van dit pedagogisch werkplan.

De overgang van school naar bso

Elk kind beleeft de overgang van school naar bso anders. Kinderen komen met verschillende behoeften binnen. De een wil graag even rust, de ander leeft zich graag even uit. Pedagogisch professionals hebben oog voor die verschillen en weten wanneer ze een kind met rust moeten laten of juist moeten uitnodigen tot spel.

Gedurende de middag zijn er ook overgangsmomenten van het ene naar het andere onderdeel, bijvoorbeeld tussen vrij spel en een geplande activiteit. Omdat overgangen prikkelrijk kunnen zijn, laten we die momenten soepel verlopen. We hebben gezamenlijke afspraken en gebruiken soms rituelen. Pedagogisch professionals stemmen onderling de overgangen goed af.

Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.

Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:

We delen kinderen niet altijd meer in in hun basisgroep omdat er simpelweg bijvoorbeeld minder kinderen zijn.

Wel delen we kinderen in (vaak 3 groepen), om toch terug te komen op de genoemde veiligheid en geborgenheid. We zorgen ervoor dat iedere pm beschikbaar is voor zijn of haar 10-11 kinderen.

Dit doen we door kleurtjes/ stempels op hun hand te zetten.

Voor het fruitmoment stellen we de kinderen dan hun pm'er voor.

Als de kinderen eenmaal weten bij welke pm ze horen splitsen de groepen voor het eerste fruitmoment. Hierdoor zitten ze toch weer in de basis in hun vertrouwde groep/omgeving en bieden we geborgenheid en voorspelbaarheid aan de kinderen.

We blijven dus niet samen in vakanties met gemiddeld 50 kinderen bij structuur momenten.

We splitsen met grote aantallen.

We hebben de luxe dat alle 3 de ruimten voor ons vrij zijn, dus dat is een mooie bijkomstigheid.

Alleen op de vrijdag zitten we met max 22 kinderen de gehele tijd samen, maar dit is ook doordeweeks op vrijdag het geval.

Er is immers ook maar 1 stamgroep die dag.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen bij ons.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groepssfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen,

betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijds)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Ongewenst gedrag ombuigen naar gewenst gedrag

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag? Kinderen willen zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Inclusief hun emoties en belevingen, ook op momenten dat ze boos, druk of naar binnen gekeerd zijn. We gaan ervanuit dat het kind met zijn gedrag een bedoeling heeft, ook al is dat gedrag niet altijd effectief of gewenst. Allereerst proberen we daarom de intentie van kinderen te begrijpen. Er zijn veel redenen voor ongewenst gedrag, bijvoorbeeld niet weten dat iets niet mag, van slag zijn door een gebeurtenis, meer uitdaging nodig hebben of temperamentvol zijn. Het gedrag kan ook bij de ontwikkelingsfase horen. Het doel van ombuigen van ongewenst naar gewenst gedrag is dat het kind met (zelf)vertrouwen weer verder kan met het sturen van zijn eigen gedrag. Kinderen voelen zich ook veiliger als ze weten dat er iemand aanwezig is die ingrijpt als het even niet gaat, die ondersteunt of juist begrenst. Iemand bij wie ze kunnen checken of wat ze doen ook kan.

Er zijn veel manieren waarop pedagogisch professionals kunnen reageren op ongewenst gedrag: een non-verbale reactie geven, een grapje maken, kinderen positief herinneren aan een regel, gedrag benoemen dat gewenst is, ik-boodschappen geven over het gedrag van het kind, en soms ook negatief gedrag negeren en positief gedrag juist belonen.

Vijf stappen bij conflictoplossing

Soms hebben kinderen conflicten. Wij zien die als leermomenten voor de (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen te zoeken. Daardoor leren ze sociale en morele regels. Bij een conflict zetten pedagogisch professionals vijf stappen:

1. Bij een probleem of conflict stoppen we, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. We benoemen de emoties die kinderen laten zien en geven ze zo nodig een handreiking om hun emoties op een toelaatbare manier te uiten (stoom afblazen/ruimte voor ontlasting zonder dat andere kinderen zich onveilig voelen).
2. We verzamelen informatie over wat er is gebeurd. Daarna checken we of we het goed hebben verwoord of begrepen.
3. We formuleren het probleem opnieuw en vragen naar compromisvoorstellen/oplossingen en kiezen er samen een uit.
4. We letten erop dat de gekozen oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is, en we bedenken zo nodig samen hoe we die kunnen uitvoeren.
5. We ronden het gesprek af, blijven ondersteuning geven en kijken of de oplossing voor alle kinderen werkt.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het om hoe we aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We geven uitleg in een rustig tempo met een logische opbouw, zodat kinderen de uitleg goed begrijpen.

Praten en uitleggen gaat ook om overleg met de kinderen: op de bso mogen ze al veel meebepalen. We voeren allerlei gesprekken met de kinderen. Kleuters komen bij ons met hun waarom-vragen, feitelijke vragen of filosofische vragen. We genieten van de uitwisseling en van het samen zoeken naar antwoorden. Zesjarige kinderen vertellen al volop en geven hun mening. Oudere kinderen kunnen zich steeds beter concentreren op een onderwerp. Ook hanteren ze de gespreksregels vaak al goed. Ze gaan bijvoorbeeld goed om met beurtwisseling, luisteren, vertellen en focussen.

De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit om het denkvermogen van kinderen te prikkelen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. We letten erop dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. Soms gebruiken we gebaren, mimiek of beeldmateriaal.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren' zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Bij de bso zijn kinderen in hun vrije tijd. We bieden kinderen een ontspannen, veelzijdige en uitnodigende opvang. Ze ontwikkelen zich via muziek en toneel, beeldende expressie, boeken en films, techniek en ruimtelijk inzicht, de natuur, sport en bewegen, digitale ervaringen en soms ook huiswerk van school. Bij de bso doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. Dat gaat op een ontspannen manier.

Kinderen zijn van zichzelf nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, en wij begeleiden ze op hun ontdekkingstocht. We kennen de kinderen en hun interesses en mogelijkheden. Daardoor zien we in allerlei spelsituaties en activiteiten kansen voor begeleiding. Per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, samen nadenken over nieuwe materialen of nieuwe ideeën bij een vertrouwd spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, om voorbeelden vragen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groeps sfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang

Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt

Soms kunnen kinderen de basisgroep verlaten voor bepaalde activiteiten of om even in een andere groep of centrale hal te gaan kijken of spelen.

Op onze locatie verlaten de kinderen de stamgroep **soms, dit ligt geheel bij de kinderen. In de praktijk zien we dat ze heel vaak hun basisgroep verlaten omdat ze elders geprikkeld worden. Daar ligt onze kracht, op de Ruysdaelstraat kent de pm'er alle kinderen en mogen kinderen na het melden aan de pm'er van de ene groep, spelen of deelnemen aan een activiteit aan een andere groep.**

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep:

Bij aanbod van spel, koken, gymen in de gymzaal, buitenspelen etc.

Maar ook veel simpeler, ontmoetingen buiten, het willen knutselen met kralen aan de tafel in een andere groep, of achter een nisje fantasiespel spelen in de gang.

Als kinderen de basisgroep verlaten, dan is dat als volgt geregeld:

Kinderen hebben eerst hun structuur moment waar ze gezien worden.

Dit gaat gepaard met eten en drinken wat zittend wordt genuttigd in hun basisgroep.

De pm'er meld dan de kinderen aanwezig. Mocht er een invalskracht zijn of activiteit aan worden geboden in hun ruimte wordt dit verteld. Dit alles tezamen om in de basis ook veiligheid te bieden. Zonder die veiligheid zal een kind niet op ontdekking gaan.

Als het kind graag naar een andere groep gaat kan dit na het structuur moment, begroeten en aanmelden. Het kind meldt dat bij hun vaste pm'er.

Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons **wel** de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de bso. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Aan extra opvang afnemen zijn spelregels verbonden. Ouders kunnen [die regels](#) vinden op de website.

Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen

Dit betreft vakanties en schoolvrije dagen.

Op een normale bso dag verblijven er niet meer dan 30 kinderen in 1 stamgroep zoals u boven in dit document kunt lezen in de indeling per stamgroep.

We delen kinderen dan niet altijd meer in hun basisgroep omdat er simpelweg bijvoorbeeld minder kinderen zijn. Wel delen we kinderen in (vaak 3 groepen), om toch terug te komen op de genoemde veiligheid en geborgenheid.

We zorgen ervoor dat iedere pm beschikbaar is voor zijn of haar 10-11 kinderen.

Dit doen we door kleurtjes/ stempels op hun hand te zetten.

Voor het fruitmoment stellen we de kinderen dan hun pm'er voor.

Als de kinderen eenmaal weten bij welke pm ze horen splitsen de groepen voor het eerste fruitmoment.

Hierdoor zitten ze toch weer in de basis in hun vertrouwde groep/omgeving en bieden we geborgenheid en voorspelbaarheid aan de kinderen.

We blijven dus niet samen in vakanties met gemiddeld 50 kinderen bij structuur momente.

We splitsen met grote aantallen.

We hebben de luxe dat alle 3 de ruimten voor ons vrij zijn, dus dat is een mooie bijkomstigheid.

Alleen vrijdag zitten we met max 22 kinderen wel de gehele tijd samen, maar dit is ook doordeweeks het geval. Er is immers ook maar 1 stamgroep die dag.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per locatie vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachinguren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Vormgeving pedagogische beleidsvoornemens	50 uur Locatiemanager
Vormgeving coaching van medewerkers	139.08 uur Pedagogische coach

Coaches verdelen hun uren over bijvoorbeeld werkoverleg, kind-besprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen en coaching on the job met teams. Coaches en managers streven gezamenlijk naar een zo efficiënt mogelijke inzet.

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Bij Wij zijn JONG willen we kinderen brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot creatieve denkers en doeners. Die ontwikkeling is voortdurend aan de gang. En alle stappen die de kinderen zetten, doen ertoe voor ons. Lees de voorbeelden per ontwikkelingsgebied en zie de kinderen groeien – van 0 tot en met 12 jaar en ouder.

De acht ontwikkelingsgebieden:

1. **De emotionele en sociale ontwikkeling.** Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, je identiteit vormen door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met anderen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken, etc.
2. **De motorische ontwikkeling.** De grote en de kleine motoriek. Van het pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, een trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc.
3. **Taal en communicatie/taalvaardigheid.** Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, een gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen.
Taal is een middel om uit te drukken en met anderen te delen wat je ervaart, voelt, denkt of wilt. Taal omvat spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om het vlot verstaan van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes.
4. **Rekenprikkel.** Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.
5. **Muzikale en beeldende expressie.** Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.

6. **Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld.** Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.
7. **Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling.** Van doen, ervaren en ontdekken naar steeds meer concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld – van zandkorrel tot sterrenstelsel – en de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich gedragen in allerlei situaties en combinaties met elkaar (bijvoorbeeld het effect van water op papier), de effecten van handelingen op objecten kunnen voorspellen (bijvoorbeeld hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische toepassingen, etc.
8. **Zelfsturing en ondernemingszin.** Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten om je doel te bereiken. Van met wilskracht iets oppakken, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen, afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Van leren omgaan met moeilijkheden en obstakels naar problemen oplossen.

Bijlage 2.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJI), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december, 2014* Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugd beleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) *Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). *Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). *De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvriendelijke benadering*. Bon Stafleu van Loghum, Houten.

